„ЗАСТАВА“ излази редовно: четвртком, петком и недељом на целом табаку а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — к.
на пола године . . . . . 7 ф. — к.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 к.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 к.

За Србију (у злату)
на годину 32 дин., на пола године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ЛИСТ целокупне српске народне слободоумне странке.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваког врста оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 92. У Новом Саду у уторак 19. јуна 1890. ГОДИНА XXV.

МИЛАН.

Мало је владара забележено у историји света, који су толико штете нанели своме народу, као бивши српски краљ Милан. Било је покварених, грозних и сурових владара, било је тирана и мучитеља свога народа, али једва да би се и с њима бивши српски краљ Милан могао сравнити у злоћи и пакости, у покварености и владалачком слепилу. Ретке су и Краљевице у историји света, али Сливнице једва да би смо нашли у прошлости људској. Извести народ свој на кланицу, да га као стоку туку бугарски баштовани, то је могао само бивши српски краљ Милан учинити.

И тај исти Милан још није миран, већ хоће да је дрзак. Онда, кад је сишао са престола, учинило се, као да се у њему савест пробудила и људи беху готови да му грехе опросте као и сваком покајнику. Али зар има у бившег српског краља Милана — савести? Човек, који после толиких зала, што их је нанео свом народу и земљи, мирно силази са престола и одлази да тера теревенке по салонима париског полусвета, а отуд се опет враћа, да смета лечењу рана, које је сам задао земљи и народу, не може бити да има савести. У њему се угасила и она најмања искрица, што чини човека добрим и племенитим. Изанђао физички, подбуо, покварен у души, мисли да има још снаге, да руши све, што нагиње добру народа, над којим се он годинама натресао, с којим је он зверски поступао, који је он кров читав низ година кињио и мучио. Бивши српски краљ Милан, под киме је пропиштала она грудва српске земље, за коју је српски песник рекао:

„Костију крвних то је гомила,
Што су у борби против душмана,
Дедови твоји вољно слагали,
Лепећи крвљу срца рођеног
Мишића својих кости сломљене“ —

тај бивши српски краљ још се усуђује да ступи на ту свету груду и да прети онима, који ту груду воле, којима је та грудa светиња!

Али нас не спопада гроза од последњег корака бившег српског краља Милана. Он је много и много горе дело до сада учинио. Али шта да кажемо о кораку оне вајне и жалосне интелигенције, онога екорупа српске интелигенције у Србији, оних људи, којима је поверено срце народно, којима је предата будућност краљевине Србије, који имају омладини у српској краљевини пута да показују, којим треба поћи, да Србија постане оно што треба да буде? Шта да кажемо о неким професорима српске велике школе? Је ли могућно, да су они толико заборавили на понос људски, на образ српски, на свету задаћу своју?! Ето могли су. Пружили су руку бившем краљу Милану, изљубили се и побратили се с њиме, задали један другом реч, да ће радити не за народ већ против будућности краљевине Србије. Ко се са бившим краљем Миланом здружи, тај само тамо смера.

Бивши краљ Милан ушуњао се као курјак на престо, трзао је и растрзао је народ у Србији, али сву Србију није могао растргнути. Најпосле је морао да се уклони, отшуња. Сад се опет канда крви зажелео. Ухватио је неколико професора са велике школе, да му буду помагачи. Али, хоће ли му испасти за руком, да се још једном српске крви напије? Ми у то не верујемо. Српски народ и данашња српска влада треба ипак за то да су на опреву.

Ми се надамо, да ће данашња српска влада помоћу народа умети да отшали најновију шалу кревубом и изанђалом напаснику — грађанину Милану.

Словенски конгрес и Француска.

Француски дневни лист „Европе“ одлучно осуђује рат што су га против словена дигле у најновије доба разне котерије, које браде превласт немачко-германске стварі, те признаје, да словенски конгрес може бити згодно и корисно дело, пошто њиме хоће Словени, да се што већма зближе и да извојују положај, који им по праву припада, како у Европи тако и у читавом свету. За то „Европе“ опомиње Француге, да не слушају оне софисте, који се опиру и самом начелу словенског конгреса.

„Европе“ вели, да су Словени били вековима гоњени, крвљени, пљачкани и сатрани од Немаца, те се чуди како може бити у Француској наученака, који држе за своју мисију да указују на мржњу Словена против својих традиционалних експлотера као на какву опасност по западну просвету.

Лаж је, — довикује парески лист, — историчка је лаж, да су Словени непријатељи културе у опће; а исто је тако лаж, да се интереси западне просвете идентификују с интересима немачке политике.

Словенске прси — наставља „Европе“ — одбраниле европску културу од азијатских поплава; и, после пошто спасоше просвету неисцрпивом несебичношћу, систематички беху Словени експлоатисани од Немаца. Словени беху први у Европи, који у петнајстом веку разбише окове слободе савести; а њихова дивна иницијатива утопи се у потоцима крви крвицом Немаца, који је тек после једног столећа сами преузеше са егоистичким циљем: да од идеје и религиозног чувства учине два убојна средства политичке превласти.

Што се пак тиче западне културе — каже „Европе“ — нама се чини, да ту треба добро размислити. Ми познајемо једну западну просвету, коју представља француско друштво, са њезином оптимистичком и благотворном умном моћи, са њезиним племенитим заносом, са њезиним спасавајућим упливом, ком толики народи имају да благодаре за свој напредак и своју слободу. Ова просвета нема се ничега бојати од Словена, који су је увек и очигледно љубили, и који имају чудновату способност, да се асимилирају и обичајима, идејама и тежњама.

Познајемо пак и другу просвету, која је хисторички основана на робовању народа, и чији фарисејски и растварајући дух није донео другога плода већ негацију и у исто време обожавање материјалне силе; која је од еванђеља, од идеје, и од саме знаности учинила толико убојног средства против слободе, и која је дотле допрла, да је успоставила средњовечну власт у сред XIX. века. То је просвета пушке, која под именом либерализма и науке тргује с народностима, која, у овај час, мучи целе народе у име педантизма дружења с брутално силом и гура Европу у пропаст, да се бојати морамо да може бити тако крваве борбе, којој неће бити примера у историји борбе, у којој ће се можда видети до двадесет милијуна људи где се крваве и кољу између себе.

Ова просвета нема ништа заједничкога са западном просветом, с оном, услед које цветаше галички геније; ова јој је антитеза.

Између Словена и западне културе, коју представља француско друштво, има много сродности и много заједничких интереса. Између пангерманизма, с једне стране, с његовим искључивим и несмереним амбицијама и с друге стране француског друштва, које води своју судбину паралелно са развијањем словенског света, има неизбрисивих несложности. За галичке геније и за Словене германизам је директни такмац природни и непријатељ.

Ево зашто се Французи — закључује „Европе“ — морају мало обазирати на перфидно оговарање, које приказује емансипацију Словена као какву опасност западној просвети. Та ова револуција прети само пангерманизму, али њима Французима може донети само корисних успеха.

Политички преглед.

Бугарска. У суботу, 16. јунија извршена је у Софији смртна пресуда над мајором Павлом. Пуцао је у њега 21 војник и он је на месту остао мртав. Принц Фердинанд је у очи тог дана потписао смртну пресуду и то на лађи, у коју се већ био укрцао за пут у Беч. То је учинио свакако за своју већу сигурност. У опште је одлазак принца Фердинанда из Бугарске доста чудноват. И указ, којим поставља Стамбулова за намесника потписао је, кад је већ био на граници, на Дунаву, дакле у последњем часу. Све то као да ни најмање не говори за велику сигурност његову у Бугарској, а најмање још, да се већ сасвим угнездио у тој земљи. У осталом кажу да је отишао из Бугарске ради лечења; да ли је то тако, свакако ће најскорија будућност показати.

Саборски избори у Моравској и то у срезовима свршени су. У Моравској има 31 изборни срез. Немачка странка до сада је имала осам заступника, па је и сада победила такође у осам срезова. У једном срезу, који је до сада припадао Чесима, немачки кандидат је имао са ческим кандидатом исти број гласова, али је при жребању срећа послужила ческог кандидата. Старочеси су изгубили 8 мандата, који су сада у рукама Младочеха. — Између осталих Старочеха, који су пали, пао је и г. Мезник. — „Политик“ признаје знаменитост свога пораза, а „Народни Листи“ славе успех Младочеха, као почетак нове ере.

Саборски избори у Штајерској. Исход избора у срезовима није још сасвим познат. Зна се само до сада, да су у Целу изабране словенске вође др. Сернец и Вошњак и то једногласно. Од 285 бирача дошло их је 253 а то значи, да је народна свест тамо у велико пробуђена. У среву Равну биран је такође једногласно Словенац Јерман, дочим је његов немачки противкандидат добио само осам гласова. Од Словенаца изабрани су још Карлон, Регеле, др. Децко, Иван Фаркаш, Фрањо Робић, Фрањо Радеи, др. Јуртела и др. Липолд.

Тројни савез и Пољаци. Пољски заступник г. Асвик, који је отишао у Париз, да учествује при Мицкијевићевој свечаности, рекао је сарадванку „Матена“ између осталога и ово: „Тројни савез није код нас Пољака у Галицији популаран. Није популаран најпре због тога, што се ради о заједници са Немачком, а међу Пољацима и Немцима не може се ни помислити заједница ни сада ни у будуће. Народ не воли те заједнице и због тога што је она наперена против Француске, пољске симпатије за Француску не би ни онда клонуле, кад би се Француска приближила Русији“. Пољски заступник рече, да не влада међу Русима и Пољацима онолика антипатија, колика влада између Пољака и Немаца.

Немачка. У једној од скорашњих седница немачког државног сабора, у којој је настављена расправа о војној законској основи, изјавио је социјало-демократски заступник Бебел, да је опасност рата само последица анексије Елсаске и Лотрингске. Ратни министар Верди констатовао је, да је Француска по новом о-

ЛИСТАК.

СВЕТОСАВСКА ШКОЛА И ПАНСИОНАТ У БЕОГРАДУ.

Мислимо, да ће интересовати сваког, да сазна, шта је „друштво св. Саве“ у Београду на својим двема установама: на школи и пансионату радило. Из извештаја о раду главног одбора за г. 1889. сазнаћемо то, те зато саспитавамо одељак истог извештаја, који се тиче тих друштвених установа. Тако се одмах у уводу том одељку извештаја вели:

„Живећи посведневно у нашој престоници велики број Срба и Српчића из крајева јужне и западне Старе Србије, који као вредни посленици раде на разним, грађевинским и другим пословима, друштво је за њих, жедне науке и просвете, основало нарочиту, светосавску школу. Школа је та основана о Митрову дану год. 1888.“

За тим се у извештају наставља: „У току 1888. год. светосавска је школа подељена на два одељка: на основну, с 3 разреда и припрадну — учитељску школу, с 2 разреда. Основној је школи задатак: ширење српске писмености и упознавање с основним знањима; ова још спрема и кандидате за припрадну школу, којој је постављен нарочити задатак: спремање учитеља. По утврђеном наставном плану, у основној се школи уче сви они предмети, који и у осталим нашим школама, а у трећем разреду обраћена је нарочита пажња и на зидарство.

Прве и друге године руководио је овом школом нарочити школски одбор, који је главни одбор бирао од чланова из своје средине. А почетком прошле године, одлуком главног одбора укинут је тај школски одбор, а на место њега установљено је нарочито звање управника светосавске школе.

Предавања су вечерња, као и прошлих година, а држе се у теразиској основној школи, у којој је општина ставила друштву на ту цел три учионице с огревом и осветљењем. Предавања се држе сваког дана, најмање по 2 сах., почињући зими од 6, а лети од 7 часова у вече. Испити се држе редовно на крају семестара.

Да би се видео напредак у похођењу ове школе, упоредићемо цифре њеног броја ученика. Светосавска је школа прве године, неподељена, имала у 4 разреда 112 ученика. Крајем 1888. било је у њој 140 ученика, међу којима 14 у припрадном одељку. За први семестар ове школске године уписало се свега 315 ученика, и то: за основну школу 296, а за припрадну 19. У основној школи подељен је тај број овако: у I. разреду 182, у II. разреду 73, а у III. разреду 41. А за други семестар ове године уписано је: у I. раз. 87, у II. раз. 29, а у III. 21; у припрадној школи 37, — свега дакле 174 ученика. Другог летњег семестра обично је број ученика мањи, због већих радова, на које ученици иду.

По годинама узраста највише има ђака од 14—18 год., мање од 18—24, а још мање испод 14 година. По занимању највише их је зидара и дунђера, за тим млекара, колара, ковача, опанчара, цигљара, столара, баштована, хлебара и т.д.

У току прошле године радили су у светосавској школи ови наставници: Зарија Поповић писар мин. просвете, Јосиф Шмит и Ђура Миљојшевић, професори, Манојло Смиљанић, Аврам Поповић и Дим. Марчић (кога је заменио Антић), ђаци философског факултета велике школе.

На издржавање светосавске школе троши друштво месечно: на 6 поменутих наставника, 216 дин., на 1 послужитеља 16 дин., поред ситнијих набавака ствари, учила, књига и других потреба. Годишњи трошак на ову школу износи око 3000 дин. Поред ових издатака имају неколико ђака још по нешто и новчане помоћи од друштва св. Саве на издржавање.

Као прошле, тако је и ове године светосавска школа прославила свога патрона св. Саву поред обилатог програма у народним српско-мађедонским песмама и патриотским декламацијама, а у присуству великог броја гостију. Сав трошак око прославе подноси домаћин ове школе. Прошле године био је домаћин члан глав. одбора Коста Шуменковић, а ове године члан утемељач Михаило Костић, гостионичар, звани „Албанац“.

*

У намери да се из броја оних младића, који су из школа јужне Старе Србије, почели долазити овамо у већем броју, створи што брже и што већи учитељски и наставнички контигенат, а да се у правцу за њихову спрему може утицати у смислу друштвеног задатка, друштво је пре две године установило нарочити завод, пансионат.

У том завору имало је друштво прошле школске године 32 своја питомца, од којих су 8 походили философске факултете српске велике школе, 19. њих били су редовни ученици у разним разредима гимназије, 4 у учитељској а 1 у основној школи. Осим њих имало је друштво и једну питомицу, као ученицу више женске школе. Пансион је био подељен у две зграде, за које је друштво плаћало кирије; а управа над пансионом била је поверена члану гл. одбора г. Милојку Веселиновићу, који је поред непосредног надзора и бриге о реду и чистоћи у том заводу, давао био и вечерња предавања из српскога језика, историје и књижевности.

Напредак који су ови ученици показали на крају прошле школске године, био је знатан. Међу њима је било и одличних ђака, који су савлађујући тешкоће, које су природна последица промене школе, начина учења, па и говорног дијалекта, били похваљени и награђени књигама за напредак у наукама.

Овакав напредак одушевио је гл. одбор толико, да је по предлогу који му је тада учињен, и помоћи, која му је у то име обећана, пристао на повећање броја питомаца у друштвеном пансиону.

Од прошлогодишњих питомаца остало је за ову годину 30, а нових је примљено још 34, међу којима и 8 девојчица, тако да је свега

бранбеном закону за 400.000 момака јача од Немачке. Положај је озбиљан. Не ваља се сувише уздати у стару убојну славу од 1870.; онда је била Немачка и бројем и техником војске претежнија од Француске, и да ли је и данас питање је.

✝

МИЛОШ БЕЛЕСЛИЈИН

срп. нар. учитељ.

Телеграфска жица донесе нам тужну вест, да је **Милош Белеслијин**, срп. нар. учитељ зором у недељу у наручју својих ојађених родитеља испустио своју поштену српску душу. Сува бољетица покоси нам и опет један млађани живот, који је најлепше наде будио у нама. „Застава“ нарочито изгубила је у пок. Милошу једног од својих највршнијих сарадника.

Милош се родио 1860. године у Тиса Ст. Миклошу у Банату. Отац му је овдашњи честити парох г. Аксентије Белеслијин а мати Даница Белеслијин рођена Фирићхаски. Основне школе свршио је у своме родном месту, а у Срем. Карловци **пет** гимназијских разреда. Воља за педагошким наукама побудила је Милоша, да напусти даље учење гимназије и да оде у Сомбор, где је свршио нашу препарандију. Као учитељ делао је покојник у више наших општина, као у Новоме Саду, у Вел. Кикинди, и на послетку у Парага у Бачкој.

По своме општем образовању и по својој стручној спреми, био је пок. Милош један од најинтелигентнијих чланова наше млађе учитељске генерације. Па и сада, тако рећи до последњег даха свога, није напуштао, на супрот лекарским саветима, учитељску катедру, само „да деца не остану без испита.“ Бујне нарави, као што је био, развио је он живу делатност за оно неколико година свога јавнога рада, мал'-не на свима пољима. Осим нашега листа, радио је скоро и на свима овостраним школским стручним листовима. Дубок поглед, зрео суд, јасан и енергичан тон у излагању, то су особине, којима се одликовао покојник као стручњак и књижевник. Делотворно је утицао у свима скупштинама нашег учитељства, и његова се реч онде слушала и уважавала. Као Србин одликовао се Милош ретким родољубљем. Његовом родољубљу и енерђији има многа лепа установа да захвали своју егзистенцију, тако кикиндска ратарска читаоница. За време изборних кретања био је покојник од неизмерне вредности по народну ствар. Тако је приликом последњег избора за државни сабор пок. Милош неких 14 дана провео на коли, путујући по турско-канижком срезу од места до места и радећи за радикалног кандидата г. Ђорђа Цвејића — управо умесније би било да кажемо 14 **ноћи**, јер је пок. Милош већином ноћу путовао, не би ли умакао оштроме оку власти, које су нарочито на њега бодро пазиле. Уважавајући све те врлине покојникове, истакла га је српска радикална странка за свога кандидата на овај народно-црквени сабор. Као друг и пријатељ на послетку, био је покојник добар, што-но реч „као комад хлеба“. Често, врло често је он са којим потребитијим пријатељем подијелио и последњу пару своју, улажући се тако најосетнијим неприликама и нужди.

Нека му је вечан спомен међу нама!

друштвених питомаца и питомица било 64. Од њих је 11 уписано у великој школи, 31 у гимназијама, 9 у учитељској школи, 8 у вишој женској и 4 у основној школи.

Пре месец дана гл. је одбор био принуђен, да због неуредног владања отпусти из пансиона двојицу а у последње време још четворицу питомаца, који су наговором и претњом, приморали још шесторицу, да оду с њима из Београда. Те тако данас има друштвених питомаца 48, од којих 27 станују у згради пансиона, а остали су, као и девојчице, размештени по приватним кућама, док друштвени дом не буде готов.

У првој 1888. год., на пансион и питомце утрошило је друштво, рачунајући ту и помоћ коју је на име пансиона добивало, свега 11.632 дин. А у другој целој 1889. год. свега 29.650 дин. Те су суме издате: на кућне кирије и квартире, на храну, на одећу и обућу, на намештај, на књиге и школске потребе, на лекарије, и на остале потребе, што их изискује установа таквог завода и ђачке и личне потребе.

Од почетка ове школске године па до данас на молбу друштвене управе замењивао је управника пансиона друштвени тајник г. Ђока Миловановић, бринући се о набавкама, потребним за пансионат, и о реду у њему, у колико је ту дужност могао вршити, поред своје редовне дужности. Бринући се о здрављу питомаца, управа је нарочито умолила г. др. Милана Радовановића, који је у случајевима потребе савесно вршио лекарске дужности без икакве награде“.

Вести из места и са стране.

† **Живко Ђурић.** У недељу 17. јуна испратисмо до вечне куће уважену старину, нашег честитог суграђанина Живка Ђурића занатлију, који је у 71. години века свог, после дужег боловања преминуо. — Покојник је био честита и уважена личност, он је много година био председник „задруге Срба занатлија Новосађана“, представник сл. кр. вароши Новога Сада, члан „Матице Српске“ и члан српске православне црквене општине. — У времену када су овде у Новоме Саду српски дух и реч јаче владали, видесмо покојника да је у редовима оних Срба био, који су прву реч водили. — Родољубље своје засведочио је он у небројено прилика; он није жалио ни труда ни материјалних средстава, само да користи општој ствари, био је усталац у сваком погледу, а неустрашив борац за право и правицу. — И наша гимназијска омладина овог доба много има да благодари честитом покојнику, који је много жртвовао, потпомажући добре српске ђаке. Да и не говорим о другим добровољним прилозима, за наше опште ствари, где је име покојног Живка Ђурића међу првима било. Једном речи покојник је био прави родољуб, прави Србин. — На укопу ми видесмо наше занатлије, где им задруга корпоративно одаје последњу почаст своме многогодишњем председнику. Видесмо и многе грађане ове вароши, само никог не видосмо од стране „Матице Српске“ на укопу свога многогодишњег члана. Нисмо видили никог ни од наше „интелигенције“, која је много и много обвезана овој старини. Доста жалосно кад такав човек, као што је покојник био, није код „господе“ заслужио, да му ову последњу почаст одаду, али тако то бива — у данашњем неблагодарном времену. Ми учинисмо своје, испратисмо нашег уваженог грађанина до вечне куће, одавајући му последњу почаст, коју је у пуном смислу заслужио, а и овде на овом месту кличемо му: вечан ти спомен честита старино и прави Србине, међу српским народом кога си љубио и подпомагао!!

† **Радивоје Мартиновић.** Читамо у једном београдском листу. Из Рибарске баће добили смо тужну вест, да је 10. т. м. испустио своју мученичку душу један од најчеститијих бораца за права народна. Као сиромашан дечак Радивоје Мартиновић био је шегрче у Београду и после дугогодишњег поштеног рада са зарађеним новцем оде у Чачак, где је отворио радњу у којој је стекао приличан капитал, који га међу својим суграђанима као вођена трговца одликоваше. Но поред свега тога, он је осим свога поштеног рада у трговини тежио да буде од користи своме народу, а како је имао неограничено поверење код истога, постане у брзо један од највећенијих бораца његових. Колико је имао важности и колико је био трн у оку својим политичким непријатељима, који угњетаваху народну слободу, довољно је то, што му тражише пошто по то кривицу за време „преког суда“, те га и осудише на 8 год. тешког затвора. Од свију осуђеника било је наређено да њега што већма муче, тако да га најпосле затворише у „ћелију“ где је 55 дана без ваздуха чистог и без икакве неге у тешким оковима прележао. Мемла и остала нечистоћа утицала је толико на челично здравље овог човека, да му за то време опаде коса, бркови и брада па чак и обрве. Кад су покушали да му у општу тамницу однесу постељу она је била већ толико трула, да се у комадиће истрошила. И поред свију ових мука немогоше саломити чврсти карактер пок. Радивоја, него кад дођоше изасланици да га приволу да се окане радикалне странке па ће бити пуштен, напомињући му да ће опет да га онако муче, он отворено изјави, да ће радо сваку муку поднети ал своје поштење неће погазити. — То је учинило да су Радивоја оставили још дуго у затвору после опште амнестије осуђеницима од 1883. год. Кад је изашао из затвора више се није вратио у Чачак, јер му ова крваво стечена имаовина беше разграбљена. Живео је у Београду све до 1887. г. кад дође на владу чича Никола. Тада и он побеже у Турну где је са седам наполеондора отворио бакалницу и ту радио издржавајући себе и помажући српске и бугарске емигранте. Али влада чича Николина не остави га ни ту на миру, него рађаше преко власти румунских да га ове одаду. Подметуше му кривицу да купи хајдуке и на послетку румунска полиција затвори га, па га из Влашке и прогна. Тек по великој скупштини 1888. год. доби и он амнестију, дође у Србију где му помогоше пријатељи са капиталом, да закупи један дувански округ. У последње време живео је у Крагујевцу. Но клица отрова коју је добио у нездравим казаматима београдског града, почела је растварати његов снажан организам те му је и животну снагу уништила. Вазда отворен и поштен Радивоје није трпео ничија увијања, па ма потицала она и од његових пријатеља. Према непријатељима био је крвнички расположен нарочито после оних мука које је у ћелији претрпео, а према пријатељима до крајности пријатељ и отворен да је за њих и свој живот жртвовао. Праштајући се са прахом честитог Србина, и жалећи његову прерану смрт велимо: Мир пепелу твоме честити Радивоје!

Пренос Мицкијевићевих костију у Кракову биће, као што се из великих припрема очекивати даде, управо импозантна и великога словенскога песника достојна. Кости највећега пољскога песника биће пренесене 4. јула из Париза у Кракову, те ће се ту сахранити у краљевској краковској гробници на Вавелу. На ту свечаност доћи ће мноштва пољских родољуба из целе Галиције, Познања, западне Прусије и из других словенских земаља. Пољско сељаштво спрема се у велико да достојно учествује при прослави свога великога браниоца који је у епосу „Пан Тадеус“ много допринео за еманципацију сељака. У ту сврху саставили су захвални сељаци одбор, који по свим ерезовима Пољске сабира класје, из кога ће се савити велики венац, који ће бити положен на гроб великога песника. Осим тога основали су сељаци из Краковске околице бандерије на коњима у сликама народне ношње. Код војничке интендантуре узајмило се 500 гвоздених кревета, да се уконаче многобројни гости. Ради реда за време спроведа основала се грађанска гарда, којом ће заповедати краковско и лавовско гимнастичко друштво. Међутим почела се већ и варош декорирати. Куће се ките дрним барјацима и барјацима народне боје, пошто свечаност треба више весела по жалосна знака да носи. С тога ће и разни изасланици доћи на спровод у красним шароликим народним одорама. Многобројне галичке опћине купују на тисуће ексемплара Мицкијевићевих песама, да их бесплатно поделе међу народ. Кнез Ладислав Чарторијски веле, да ће при прослави говорити у име пољског литерарног друштва у Паризу, коме је задаћа да негује надгробне споменике славних Пољака, који су закопани на гробљу Монморанси, те ће након држана говора бити предане кости централном одбору.

Морско куче одгризло човеку ногу. Јављају са Ријеке: За учитељем пливања на Реци Силвином Мађонијем појури пре неколико дана морско куче Жена његова, која је чула очајнички крик му, похити му у сусрет с једним чамцем но било је већ касно. Допловивши тик до мужа опази, како је море око пливача крвљу обојено. Неком надчовечном силом ухвати свог мужа за руке и извуче га из мора, но једна нога му је фалила, изгледао је тако, као да му је неко оштром секиром пресекао. Морско куче које је ишло за њим у потеру, одгризло му је ногу.

Карловци, 18. јуна.

Данас су отпочеле седнице саборског одбора. Присутни су чланови епископ Нектарије, Иларијон Руварац, Ђорђе Влаовић, Дане Станковић, Паја пл. Еремић и др. Тоша Недељковић. На дневном реду било је давање у закуп сиришке пустаре. При јавној лицитацији учествовали су Антон Хофман из Апатина, Валентин Хофман из Апатина и браћа Лебл из Сивца; писмене понуде поднели су Шандор Димитријевић-Чакић из Карловаца са 62.225 фор. и браћа Лебл са 54.005 фор. Пошто и на усменој лицитацији није постигнуто више од 54 000 фор., које је нудио Антон Хофман, решено је, да се све ове понуде, као мале, одбију. Остављено је патријарху да за осам дана приватним путем гледа већу своту да постигне; ако не би то могућно било, да се распише наново лицитација.

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Свима сродницима, пријатељима и знанцима, нека је и овим путем изражена најдубља и најусрдија захвала, што нам при сарани сина нашег **ВЛАДИМИРА**, ученика IV. разреда на српској вероисповедној школи митровачкој, — односно писменим путем после сарана — поклонише и изјавише пријатељско саучешће у туги нашој.

Нека је и овим путем изречена најусрдија захвала пречастној гг. свештеницима, мартиначким, кузминском, митровачком и шашиначком, што нам милог сина опојаше.

Срдачна захвала нека је поштованој гг. учитељима, мартиначком, кузминском и шашиначком, што се на сарану потрудише; а на посе гг. учитељима митровачким, што миле другове покојникове на сарану доведоше, да другу своме последњу почаст укажу.

Нека је најдубља захвала изречена високопоштованим госпођама и господи града Митровице на томе, што нас за време кратке болести покојникове чешће походише и надом питаше, а при сарани у великом броју учествоваше и тугу нам ублажише.

Срдачна захвала гг. учитељима и г. учитељици овдашње учионе, што са сва четири разреда сарани присуствоваше.

Најдубља захвала поштованим госпођама и господи, који венце на одар милог нам покојника или лично положише или такове послаше.

Напослетку изјављујемо нашу најдубљу захвалу гг. чиновницима овдашње полит. општине, као и г. бележнику полит. општине мартиначке; надаље гг. трговцима и обртницима и осталом народу овдашњем свију вероисповести, што у туги нашој дубоко учешће показаше и милога покојника до хладне му куће пропратише.

Нека је свима и овим путем најдубља и најусрдија захвала пред целим светом изречена.

У Лаћарку 14. (26.) јуна 1890.

Ојађени родитељи:
Младен Ђекић,
парох.
Катинка рођ. **Пантелић**.

✝

Свима сродницима, пријатељима и познаницима јављам, да ћу моме милом и незаборављеном супругу

МИЛОШУ ВУЈИЋУ

шидском грађанину

дати погодишњи парастос 30. јуна у овдашњој православној цркви.

Ожалошћена супруга
Ана Вујић.

РЕД ВОЖЊЕ

путничких лађа, важи од 8. (20.) марта 1890. до даље наредбе.

Из Новог Сада у Сланкамен, Тител: дневно у 5¼ сах. после подне осим уторника.

Из Новог Сада за потиске станице: недељом и четвртком у 5¼ сах. после подне.

Из Новог Сада у Београд: дневно у 5¼ сах. после подне осим уторника.

Из Новог Сада у Оршаву: средом; петком и недељом у 5¼ сах. после подне.

Из Новог Сада у Будимпешту: понедељником, четвртком, суботом у 10½ сах. пре подне.

Из Новог Сада у Мухач: дневно у 10½ сах. пре подне осим уторника.

У Новом Саду 8. (20.) марта 1890.

АГЕНЦИЈА.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ

на стипендије из закладе Наума и Јелене Бозде.

Црквени одбор српске православне црквене општине у Пешти расписује овим стечај на следеће стипендије из закладе Наума и Јелене Бозде.

I. На две занатлијске стипендије Наума Бозде, свака у своти од 2100 фор. а. вр.

Молитељи имају доставерним прилозима исказати, да су сироте занатлије или машинисте, у државама круне св. Стевана рођени, у Пешти настањени, Срби православне вере и доброг владања, који су способни мајстором постати и који би у брачни живот ступити и девојку грчко-источне вере и српског рода себи за жену узети хтели.

II. На једну пештанску трговачку стипендију Јелене Бозде, у своти од 2000 фор. а. вр.

Молитељи имају доставерним прилозима исказати, да су млади трговца или помоћници, Срби православне вере, доброг владања и сиромашног стања. Изабран питомац има се у Пешти настанити и ако би се хтео женити, то се жели, да једноверкињу за жену узме.

Који поред горњих захтева још докаже, да је рођак Наума или Јелене Бозде, тај ужива право првенства над другим молитељима.

Молбенице имају се упутити на доленотписаног председника ове црквене општине (станује VIII. Eszterhazy utcza 30.) и то најдаље до 3. (15.) августа 1890. године.

Из седнице црквеног одбора српске православне црквене општине у Пешти, држане 30. маја (11. јуна) 1890. год.

Барон Федор Николић с. р.
председник.

1—3

СТЕЧАЈ.

На новооснивану српску вероисповедну школу у Силбашу (Бачка жупанија) овим се стечај расписује. Редовна плата је учитељу 480 фор. а вр. два фата тврди дрва, 20 фор. а. вр. за повторну школу, од укопа где позван буде 1 фор. а. вр. и слободан стан који се састоји из три собе; шпајза, кујне, подрума, штале и плаца од 400□°.

Учитељ је обвезан све законом прописане предмете предавати, с леве стране за певницом у цркви појати. Стечајићи морају бити испитани и оспособљени учитељи, и дужни су своје молбенице најдаље до 1. августа о. г. подписаном председнику поднети.

Из седнице мест. шк. одбора држане у Силбашу 4. јуна 1890.

А. В. Димић
перовођа.

Л. Грујић
председник.

3—3

МЕШОВИТА ТРГОВИНА

ЖИВЕ МИРКОВОГ

У Б. СВ. ЂУРЂУ

потребује једног шегрта. 3—3

ВРДНИЧКО РУДОКОПЉЕ

УГЉЕНА.

Подписано **равнатељство** ставља овим до знања, да је до сада кроз гг. Л. Франк и Ј. Гутман у Новом Саду те гг. Ј. Штајнер и Весел у Руми обављану продају њевиног угљена **од I. јула 1890. преузело у властиту управу.**

Усљед тога имају се толико упити, колико наручбе **исправно управити на врдничко рудокопље угљена (з. пошта Рума.)**

Београдско наше заступство остаје непромењено као и досад код трговачког музеја Ладислав Костовић у Београду.

2—3

РАВНАТЕЉСТВО
врдничког рудокопља угљена.

Власник и издавалац Славко Свет. Милетић. Одговорни уредник Васа Милутиновић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.